

Timo Vornanen tv

Keskustelualoite väestökehityksen suunnanmuutoksesta ja perhepoliittisista toimista

Eduskunnan puhemiehelle

Suomalainen hyvinvointiyhteiskunta on rakentunut oletukselle väestöpohjan uusiutumisesta, mutta tämä perusta on nyt murenemassa. Elämme keskellä historiallista väestöllistä murrosta, jota on syytä pitää kansallisena kriisinä. Tilastokeskuksen vahvistama kokonaishedelmällisyysluku, 1,3 lasta naista kohden, on kaukana väestön luontaisen uusiutumisen vaatimasta 2,1 lapsen tasosta. Kyse ei ole suhdannevaihtelusta, vaan syvästä rakenteellisesta muutoksesta, joka uhkaa koko yhteiskuntamme rahoituspohjan kestävyyttä.

Käsillämme oleva väestökriisi on matemaattinen realiteetti, jonka vaikutukset julkiseen talouteen ovat dramaattiset. Kun työikäinen väestö vähenee suhteessa palveluita tarvitseviin, huoltosuhde heikkenee vääjäämättä. Tämä kehitys asettaa eläkejärjestelmän, terveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden rahoituksen mahdottoman yhtälön eteen. Ilman suunnanmuutosta olemme tilanteessa, jossa hyvinvointivaltion lupauksen lunastamiseen ei ole tulevaisuudessa riittävästi työntekijöitä eikä veronmaksajia.

Aikajänne kurssin kääntämiselle on kapea, sillä väestökehityksen negatiivinen kierre ruokkii itse itseään. Pienet syntyvät ikäluokat tarkoittavat, että 20 vuoden kuluttua potentiaalisia perheenperustajia on määrällisesti ennätyksellisen vähän. Vaikka syntyvyysaste tuolloin nousisi, syntyvien lasten kokonaismäärä jää silti alhaiseksi. Jokainen vuosi ilman korjausliikettä syö tulevaisuuden mahdollisuuksia korkoa korolle -ilmiön tavoin.

Vaikka tilannekuva on kirkas ja selvityksiä on tehty, poliittinen päätöksenteko ei ole toistaiseksi kyennyt vastaamaan haasteeseen riittävällä painokkuudella. Pelkkä huoli ei riitä; tarvitaan konkreettisia, uudenlaisia ratkaisuja. Taloudellisesti tiukkoina aikoina priorisointi on välttämätöntä, ja rohkea perhepolitiikka on nyt asetettava etusijalle. Nuorten aikuisten epävarmuus toimeentulosta on yksi keskeisimmistä esteistä lapsihaaveiden toteutumiselle, ja tähän epävarmuuteen valtion on vastattava tuntuvilla vastaantuloilla.

Monessa Euroopan maassa on jo herätty siihen, että syntyvyyden tukeminen on strateginen valinta. Useissa maissa on käytössä malleja, joissa perheellistymistä kannustetaan suorilla veronkevennyksillä ja esimerkiksi perheen koon mukaan kasvavilla lainahyvityksillä. Suomen on syytä ottaa mallia näistä vaikuttavista toiminnoista. Perheisiin suunnatut panostukset on nähtävä investointeina, jotka turvaavat kansakunnan elinvoiman ja tulevaisuuden hyvinvointiyhteiskunnan, ei pelkinä menoina.

Keskustelualoite KA 3/2026 vp

Vaikka työperäisellä maahanmuutolla on roolinsa työvoiman saatavuuden tukemisessa, on laajasti tunnistettu tosiasia, ettei se yksinään riitä ratkaisemaan väestörakenteen suurta epätasapainoa. Kestävä ja vastuullinen väestöpolitiikka vaatii useita samanaikaisia keinoja. Siksi on välttämätöntä kääntää katseet myös kotimaisen syntyvyyden vahvistamiseen. Hyvinvointiyhteiskunnan rahoituspohjan turvaaminen edellyttää, että onnistumme luomaan Suomesta nykyistä perhemyönteisemmän yhteiskunnan, jossa uskotaan tulevaisuuteen sekä perheen perustamisen mielekkyyteen.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta käy ajankohtaiskeskustelun Suomen väestökehityksen suunnasta, syntyvyyden laskun vaikutuksista julkiseen talouteen sekä tarvittavista konkreettisista perhepoliittisista toimista syntyvyyden kääntämiseksi nousuun.

Helsingissä 13.2.2026

Timo Vornanen tv